

Nro. 53.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken December 30 dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

A' múlt Karátsony innepének első napján, dél előtt
11 órakor a' várbéli parochialis templomban prédikáció,
annak végződése után pedig nagy mise tartatott,
mellyeken maga Császár Eö Felsege, a' Csász.
's Királyi fő Herczegek, és minden itt lévő arany
gyapjas vitézek jelen voltak. — A' következő napon,
a' mint már meg mondtuk, a' Sz. István templomába is
meg jelentek Eö Cs. K. Felsegek, és az ide való
Universitasnak 's városnak Előjátói. — Császárné Eö
Felsege változó egesége miatt sem az

G g g

Udvari parochialis, sem a' Sz. István templomában meg nem jelenhetett.

A' Westfáliai Királynak Jeromos Napoleonnak a' mi Csász. Kir. udvarunkhoz küldött követ minis-
terje Gróf Esterno, a' múlt Karátsony első nap-
ján volt leg első audientzián Császáz Eő Felségével,
Felséges Urunk pedig a' Dániai Kir. udvarnál eddig
volt meg hatalmazott ministeret Gróf Grunne Já-
nos Cs. Kir. Kamarás és Oberster Urat, küldötte a'
Kasszeli Kir. udvarhoz követ ministernek.

Herczeg Sfortia, az ő Herczegi familiájának,
1539-ik esztendőben, III. Pál Sz. Pápatól adatott
jus mellett, Méltos. Nagy-Ajtai és Krasznaí Cse-
rey Farkas Csász. Királyi valóságos Kamarás Urat
a' Római arany sarkantys Rendnek tagjává, a'
Lateranumi udvari Pfalz Grófnak tenni, és az az eránt
való petsétes levelet és rendtzimerét a' Bécsi Csász.
Kir. udvarnál lévő Nuncius avagy Apostoli Követ
által, a' nevezett Urnak meg küldeni méltóztatott.

A' Cs. K. udvari Teatrumnak Directorai, ezen
már haldokló félben lévő esztendőnek 17-ik napján,
néhai Schiller Fridrik Német Országi Poéta
hamvainak meg tisztelése végett, az ő Özvegyének
és árváinak hafznokra a' Karinthiai udvari teatrum-
ban, az ő általa Frantzia Nyelvből Németre által
fordított, és Gr. Benzel által igen elmésen versekbe
foglaltatott Racine Fedraját jádzottatták el. A'
jadzó személyek tellyes tehetségek szerént azon vól-
tak, hogy azon estét meg ditsoithesék, a' néző
Publicum érzenységeit fel.buzditsák, melly is
azon szempillantatban, mellyben az ide való hires
Actor Brockmann a' nevezett Poétának melly.
képet borostyán kofzorokkal felékesítette volna, leg

inkább ki nyilatkozott. A' teatrum tömve volt nézőkkel, a' bé vett summa 6297 forintra, 2 krajtzarra 's 50 species aranyra ment, és sokkal többre ment volna, ha több nézők is helyet találhattak volna a' teatrumban. Ebből ki tettzik, melly igen betsüllyek ezen rezidentziának nemes indulata lakosi a' szép mesterségeket és azoknak gyakorlóit.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi közönséges újság levelekben, következő dolgokat olvasunk Spanyol Országról: A' Perpignani magános levelek azt hirdetik, hogy a' Rosesi erős vár e' folyó Decemb. 6 ik napján a' Frantziákkal capitulált, és hogy az abban volt 2000 főből álló katona őrizet hadi fogságra küldetett, hogy számos ártilléria találatott abban, hogy azon erőségnek ostrom alól való fel szabadítására nézve egynéhányszor próbát tettek az Anglusok, de nem bődögülhettek, és hogy a' Bouton de Roses nevezetű bástya tsak nem egészen le törtetett. — Továbbá azt is hirdetik, hogy az új Kasztíliai reserva vagy tartalék armádia a' Madrittal szerzett Capitulationnak ereje szerént egészen széllyel oszlott, 's fegyveréből ki vetkeztetett.

A' Bayonnei 8 ik Decemberi magános levelek szerént General Lasalle marsirozott bé 6000 főből álló könnyű lovasággal Madrirtba leg elsőben, és hogy ő ment ezen város környékén táborozott ellenségnek megkémlelésére, de hogy senkit másé nem talált a' széllyel oszlott Spanyol insurgenseknél, a' kik mihelyt közelgetni hallották a' Frantziákat, azonnal mindjárt széllyel futottak, 's nem mértéztettek a' győzedelmeseket bé várni.

Ugyan azon levelek beszélik azt is, hogy a' Madrittban lakott insurrectionalis Kormányzék futott el onnan leg elsöben; hogy a' General Pallafox armadiájától 30 darab ágyút nyertek el a' Frantziák; hogy ö maga Saragofsába futott, még pedig olly nagy zürzavarban, hogy azt sem tulta vólta-képen, miként kerülhesse el a' fogságot; hogy magában Aranda városában 40000 zsák étetet találtak 's nyertek a' gyözedelmesek, és hogy Valentzia deputatusokat küldött Napoleon Császárhoz.

Párisból Decemb. 12-ikén. A' mi hadi seregeinknek Madritba lett bemenetelekről még eddig semmi környüálíasos tudósítást nem vettünk, de hogy az megtörtént legyen, senki kétségbe nem hozhattya. Nem sokáig f'g e' tárgy eránt a' Monitör halgatásban lenni (a' Decemb. 13-ik napján költ Monitörben egynehány szóval már ki adattatott). — A' Tudelai véres verkedés után két nappal két gyalog osztály sereget, és több drag nyos regementeket Segoviába küldött Napoleon Császár, de semmi ellenséget nem találtak ottan, mivel minden Spanyol linea truppok, és tartománybéli fegyveres emberek azoknak a' szoros passzusoknak óltalmazásokra küldettek, a' mellyek a' Segoviai tartományt a' Gvadalaxaritól el választyák, és a' mellyeket megvehetetleneknek tartottak a' Spanyolok.

General Dupont, a' kit tudniillik a' Spanyol Országai hadakozás kezdetében 40 ezred magával a' Madritti szoros utakon hadi fogságra ejtettek, a' Lamagnei várban Marseilletől nem messze ü fog-ságban, 's ott várja jövendöbéli sorsának meghatároztatását. — General Marescot ellen már a' szententzia ki ment, melly szerént minden Frantzia

Birodalombéli méltósághoz való jussaitól meg fosztatott, viselt hivataljából le vettetett, és a Francia Armadánál való szolgálatra egy átaljában alkalmasnak lenni itilletett.

Spanyol Ország.

A' Frantzia tudósításokban következő tárgyakat olvasunk: A' Császár fő hadi szállása Decemb. első napján Buitragóban, egy Madridd szomszédságában fekvő városkában volt. Azokat a' Somosierrei defileket, az az szoros passzusokat, a' mellyek a' fő városba vivő utat fedezik, igen fényes győzedelmekkel foglalták el a' Frantziák, sok embert fogtak el az ellenség közzül, sok ártilleriát nyertek el tőlök. — Dec 2 iken mint a' maga koronáztatásának emlékezetes napján igyekezett Napoleon Császár Madridba bé menni, a' hol felette való zürzavár 's telelem uralkodik; Cuesta, Pallafox, Castannjos és Pena, sőt minden meg győzetett Spanyol Generálisok, haza árulással vadoltatnak; egy szóval félelem és nyomoruság van azon fő városban. — Az insurrectionalis Juntának tagjai éjjel szöktek onnan ki, 's magának hagyták az el tsábitott népet. — A' Császárnak okos intézetei miatt két tűz közzé estek Castannjos és Palafox Generálisok.

A' Madriddi udvari Almanak szerént, melly e' folyó 1808-ik éftendőnek kezdetében kiadattatott, a' Spanyol Kir. Ármadia, a' Dániába marsirozott 20000 emberrel együtt következő seregekből állott, úgymint 5600 Kir. testörzökből, 36 gyalog linea regimentből, mellyek mindenik regimentet 2256 főre számlálván, 79960 emberre mentek, továbbá 15278 főből álló idegen nemzetbéli linea gya-

logságból, nevezetesen Hejvétusokból; 12 batalion könnyű gyalogságból. mindenik batalliont 1200 főre számlálván; következésképen 109638 emberből állott a' Spanyol gyalog sereg. — Lovas serege 24 regementre ment, minden regementet 670 főre számlálván, teízen 16080 embert. — A' tartománybéli katonaság 61200 főre ment, a' kik közül mindazáltal tsak 30000 ember volt organizálva. — Végtere 181 kompanya ártilleristákból, és 132 kompanya tengeri partokat őrizőkből, ide nem számlálván a' Spanyol Monarchiához tartozó Coloniabéli számos katonaságot.

Madrid városának December 2-ik napján lett el foglaltatását, és az azután következett dolgokat könnyülállásosan előadja a' Párisi Monitör a' 14-ik bulletinben: Dec. 2-ik én, úgymond, Napoleon Császár Eö. Felsege személyesen is azon Madridi tötökre ment, a' mellyekenn a' Latour-Maubourg és Lahoufsage Generálisok vezérlések alatt lévő dragonyos osztályok, és a' Csász. testörző lovas seregek le telepedtek. A' Császár meg koronáztatásának emlékezetes napja, az a' nevezetes időpont, melly Franczia Országra nézve mindenkor emlékezetben marad, minden szivekben édes érzékenységet gerjesztett, a' Frantzia seregekben pedig igen forró buzgoságot öntött, mellyet számtalan örömkialtásokkal nyilatkoztattak ki. Az időjárása is kellemetes volt és hasonlított a' Frantzia Országi Májusi napokhoz. “

„Az Istriai Herczeg Madridot fel kérte, a' hol Spanyol Gen. Castellár előülése alatt egy katona Commissio neveztetett ki, melly az Andaluziai Gen. Kapitány, és Artilleria General Inspector kormánya

alatt volt. Igen sok mindenfelől oda gyűlt fegyveres parasztok, 6000 főből álló gyalogság és 100 ágyú voltak benn a városban. Nyolcz órától fogva minden útzák és kapuk keményen bé voltak záratva és rakatra, 60 ezer ember, volt fel fegyverkezettve, minden oldalról sok kialtás és sirás hallatott, az oda való 200 templomoknak harangjai egyszerre meg vonattak, mellyek az ott támadt zurzavarnak, és meg bódulásnak nyilvánvaló jelei voltak. “

„Egy gyalog regimentbéli General 30 fegyveres embertől kisírtetvén az Istriai Herczeg előjáró seregének külső posztján a felkérésre adatott válaszfal meg jelent. Meg kérdetven a Spanyol General, ha az ostromlásnak szörnyüése alá kívánja e a városbéli affzonyokat, gyermekeket és véneket rekesztetni, sűrű sohajtásai által a maga belső fájdalmát ki nyilatkoztatta. — Az Istriai Herczegnek városba küldött adjutánsát a háborgó köznép körülvévén, kevésbe múlt, hogy meg nem ölte, ellenbe a linea trupok magok óltalmok alá vévén, ötet a Frantzia táborba vissz küldötték. “

„A Fr. gyalog seregek még három órani földre voltak a várostól, és mivel semmi jó valaszt nem adtak a benn volt Spanyol vezérek, a Császár a várost meg kémléltette, és olly planumot adott annak ostromlására, melly által a benn volt betsülletes és jó gondolkozású lakosok vérenek kedvezni kívánt. “

„Esteli hét órakor a Bellunei Herczeg vezérlése alatt lévő osztály sereg is oda érkezett, és mivel igen szép holdvilág volt, Mais on brigadiros General által a külső várost a Császár el foglaltatta, s Lauriston osztályos Generális által azon el foglaltatást négy ágyúval könnyebbitette. — A 16.ik

regementbéli voltigörök avagy könnyen ugró katonák a házakat, nevezetesen a nagy temető helyet el foglalták. Az első tüzáadásra epen olly bátortalan-ságot mutatott az ellenség, mint a millyen kérdéséssel vólt az egész napon.

„A Belluni Herczeg az egész éjjel azokra a helyekre vonatta az ágyúkat, a mellyek a város ostromlására ki vóltak mutatva. — Éjfélkor egy Spanyol artilléria Regimentbéli Obristlajtnantot küldött a Neuchateli Herczeg (Marsal Berthier Sándor) egy levéllel a városba, a ki a Somo-Sierrai verekedésben fogságra esett, és a ki borzadással szemlélte hazafi társainak meg átalkodásokat.

„Decemb. 3-ikán, reggeli 9 órakor a fent említett Spanyol General ismét meg jelent a Frantzia fő hadi szálláson egy levéllel; de már akkor brigadiros artilleria General Sénarmont harmincz ágyút vonatott ki, és olly kemény tuzet adatott, hogy a Retiró-nevezetű vár kerítésénn egyszerűbe nagy rés esett. Ezen a nyilásonn a Vilatte General Voltigör osztálya bé nyomúlván a több batalionok is nyomba követték és a Retirót védelmező 4000 embert egy óra el folyta alatt rész szerént meg öltek, rész szerént el fogták. — A Retiró kastélyt, a Observatoriumnak nevezetesebb posztyait, a porcellán-kastélyt, a nagy káoszarmát, a Melina-Celi kastélyt, az azokat a szoros utakat, a mellyek az ostromló csapatokra fegyveres emberek állították, az olly győzedelmes Frantziák. Más oldalról az ostromló csapatok ostromlották a várost, a mellyet a Marsal Ségurának figyelmetessége oda vonatott.

„A Retiró városa azon városbélieknek félel-

meket és bódulásokat le írni, ha az ottan ottan fog-ságba estek, és kihozattattak az ott végbe ment szörnyü dolgokat meg nem beszélették volna, az utzákat sántzokkal bé töltötték, a' házakat fegy-verrel meg rakták, az ablakokat matratzokkal, az az, ször derekalyokkal bé dugdosták, azok, a' kik az ostromnak ki meneteléről kétségesek voltak, hon-nyaikat elhagyván a' mezökre futottak, azok, a' kik ezesebbek lévén, a' nemes szivü ellenség előtt in-kább magok vagyonaikban maradni, mint azokat a' magok hazájokfiainak pufztító kezekre hagyni kíván-tak, szüntelen azt javaslották, hogy nem kell a' vá-rast önként ostromlás alá vettetni. Ellenben az ott volt idegenek, és azok, a' kik az által semmit el nem vesztettek, az utolsó emberig akarták a' vá-rost védelmezni, a' linea trupokat hazaárulással vá-dolták, 's öket tüzelni kényszerítették. De mivel a' R e t i r o el foglaltatott, minden magok védelmezé-se haszontalan volt. "

„Dél után 5 órakor General M o r l a a' Madrit-ti katona Juntának egyik tagja, és Don Bernar-do Y r i a t t e, a' városból a' Frantzia fő hadi szál-lásra küldettetvén a' Generál fő Kvartélymester sá-torába vezettettek, a' kik magok is meg vallották, hogy a' jó gondolkozású lakosoknak semmi remény-ségek nints a' meg menekedésre, de hogy a' népnek sepreje, és a' benn lévő idegen emberek továbbra is védelmezni akarják a' várost, egyszersmind 4 napi fegyverfzünést kívántak, hogy az alatt a' népet ezekre hozhassák. E' két követet a' Generál Fő Kvartélymester a' Császár eleibe vitte, a' ki követ-kezöképen szólott hozzájuk:

„Hejjában vádoljátok ti a' népet, azért nem

tsendesithetitek le őket, mivel magatok ingerlettétek fel, ti tsábitottátok el őket. Gyűjtsétek öfzve a' Papokat, a' Klastromoknak igazgatóit és a' nevezetesebb birtokosokat, ha hólnap reggel 6 órakor fel nem adja magát a' város, lenni meg ízünik. Nem akarom nem is tartozok hadi seregeimet víffza húzni. Ti a' hadi fogságra esett szerentsétlen Frantziákat meg öldöstétek. — Nem régiben az Orofz követségnek két tselédjeit az utzákon hurczoltattátok, és meg ölettétek tsak azért, mivel született Frantziák voltak. Azokat a' seregeket, a' kik a' tsata piaczon capituláltak, a' semmire kellő Generálok kezetekbe adták, és a' capitulatiót meg rontották. Kigyelmed Morla Uram, mitsoda levelet irt ennek a' Generálnak? Nem Kigyelmed e' az, a' ki Roufsilonba bé rontván minden oda való affzony fzemélyeket el fogattatott, és mint foglyokat maga katonáinak ki öfztatott? Mitsoda jusfa van Kigyelmednek az illy beszédre? ezt a' capitulatio meg nem engedi. Te-kintsék meg miként viselték magokat az Anglusok, a' kik tellyességgel semmit sem ügyelnek a' nemzeti törvényekre; ök ugyan neheztelték a' Portugalliai egyefséget, de még is öfzközlötték. — A' hadi meg egyezést meg rontani annyit teszen, mint minden nemzeti pallérozásról le mondani, annyit teszen, mint az Arábiai Beduinusokkal egy társaságban lenni. Miként mérészel Kigyelmed capitulatiót kérni, holott a' Baylenit maga meg rontotta. Nékem egy hajóseregem volt Kadixban, ez Spanyol Országgal szövetségben volt, és még is azon városnak ágyúit, a' mellynek Kigyelmed Kormányozója volt, ellene fzegeztette. — Egy Spanyol ármádia volt az én hadi szolgálatomban, még is inkább akartam, hogy az

Anglus hajókön el mennyen, és az Espinozai magas közsiklaktól lehányattafson, mint sem fegyveréből ki vetkeztesen; jobban ízerettem hét ezer ellenséggel meg verekedni, mint sem parolámat meg nem tartani. Mennyen vissza Kigyelmétek Madrittba, hólnap reggeli hat óráig pihenést engedek, jöjjönek holnap viszsz avval a' felelettel, hogy a' nép magát fel adja; ha pedig fel nem adja, mind kigyelmétek, mind hadi népeik, mind minden városbéliék kardra fognak hányattatni. "

„Decemb 4-ikén, reggeli 6 órakor General Morla és Don Fernando de la Vera a' város Kormányozója a' General Kvártelymester sátorába meg jelentek. A' Császárnak velek való beszédjét a' Madritti katona Juntának meg beszélvén, 's azt arról is bizonyofsá tévén, hogy a' Frantzia armádiát maga Napoleon Császár vezérli, és hogy Novemb. 29-ik napján a' Spanyol armádia egészen öfzve töretett, mindenekbe nagy félelmet öntött, azon éjjel a' leg vadabb insurgensek a' városból ki futottak, a' Spanyol armádiának nagyobb része pedig széllyel öfzlott: "

„Dél előtt 10 órakor Fr. General Belliard-ra bízott a' város kormánya, minden örállóhelyek által adattak a' Frantziáknak, és közönséges pardon hirdettetett ki. " A' többit a' jövő posta napra haggyuk.

Nagy Britannia.

Londonból Novemb. 24-ik napján. Azokból a' tudósításokból, a' mellyeket a' mi Ministereinck Spanyol Országból vettek, semmit sem közlöttek a' Publicummal. Mind Angliában mind Irr-

landiában egynéhány gyalog és lovas regimentek parantsolatot vettek a' Spanyol Országba való menetelre. Ezen kívül sok vágni való marhát, mindenféle tábori eleséget, és sok fegyvert küldött oda a' fő Kormányfő. A' Londoni antiministerialis új ág levelek néhány napoktól fogva azt hirdetik, hogy olly szomorú tudósítások küldettek oda Spanyol Országból, hogy méltó oka lehet a' Publicumnak a' panaszra a' temérdek költség miatt, mellyet az oda való insurgenseknek segítségekre küldött a' Kormányfő.

Londonból Novemb. 26 ikán. Az Angliai Parlamentum a' jövő Januarius 16 ik napján fog öfzve gyűlni, melly, a' mint előre is el lehet látni, igen lármás lesz, annyival inkább, mivel most már a' ministerek sem tagadhattyák, hogy a' Spanyol Országi Insurgenseknek dolgok nem az ő inyek szerént foly. A' mi trupjaink ugyan oda ki szállottak, de még eddig sohol sem kaptak üstökbe a' Frantziákkal. — A' Baird Generál vezérlésére bizatott 13000 főből álló armádiánk Novemb. 13-ikán szállott ki a' Corunnai kikötőhelybe. A' Portugalliában lévő hadi seregeink négy tsapatban marsiroznak Spanyol Országba, 's Salamankánál fognak öfzve menni. — A' Portugallia és Spanyol Országok közt lévő roz utak lovas seregeinket oda való utazásokban nagyon akadályoztattyák.

Hasonló foglatatúk azok a' tudósítások, a' mellyek Nevemb. 28-ikán Londonból küldettek: A' Spanyol Országból jött hírek, úgymond, nem igen kedvesek. Asturiában Generál Blake is megverettetett, és az ő kormánya alatt volt Spanyol armádia szellyel szóratott. — Burgosban, Bilbaoban,

St. Anderóban sok Anglus portékákat tsiptek el a győzedelmes Frantziák. Cuesta Generálnak a Madritti Centralis Junta által hivataljától lett megfosztása nagy béketelenséget gerjesztett az ő katonáiban. — Itt, tudniillik Londonban, sokan sokba fogadnak, hogy Decemb. első napján Madrirtban lesznek a Frantziák. — A mi Spanyol Országba küldött katonaink miatt nem kis nyughatatlanságban van a Publicum, hogyha előre nyomulnak, könnyen meg eshetik, hogy a Francziaktól körül vérték fogságba esnek, hogyha pedig hátrább vonynak magokat, az egész Európa félelmséggel fogja őket vádolni, még is inkább kívánnya a Publicum a másodikbat, mint az elsőbbet. — Hogyha fel tett tetteikben bőd. gumi kívánnak az insurgensek, szükség, hogy minek-lötte Napoleon Császár Spanyol Országban lévő armadáját több seregekkel öregbíteti, a Frantziákat a Pyrenéus hegyeken túl ki hajtsák, és az azokon által vivő szoros utakat tellyes tehetségk szerént őtalmazzák; ilyenképen az egész Spanyol Ország hátok megett lenne, mellyből elegendő tábori eleséget és segítő seregeket vehetnének, könnyen öszve kaptsolhatnák velek magokat a segítségekre küldetett Anglus Corpusok, 's végtére a Barcellonai erőfséget is az abban lévő Frantzia katona őrizettel együtt el foglalhatnák, 's más ábrázatba öltözhetne Spanyol Ország.

A Generál Dalrymple dolgainak meg vizsgál-tására ki nevezett hadi Commifsionak ülési, a mint a 26 ik Novemberi Londoni tudósítások tartják, még most is folytattatnak. Ezek szerént az Abrantesi herczegnek (Marsal Junotnak) Portugalliában volt hadi serege 24000 főből állott, hogy ott

kevés lovassága volt a' Brittusoknak, hogy a' Portugallus insurgens Corpus 1200 embernél többől nem állott, hogy az Andaluziai Junta semmit annyira nem ohajtott, mint a' Frantziáknak Portugalliából ki menetöleket, és Spanyol Ország háta megett való nem léteket. — Marquis Wellesley nem tagadhattya, hogy a' Generál Dalrymple Marsal Junottal kötött békefséges meg egyezéset, maga is helybe hagyta, és kezálírásával meg erőfsítette. Rövide-den szólván, az Anglus Generálisok, Portugallusok és Spanyolok közt semmi jó harmónia nem vólt, és az intézetek sem vóltak úgy tétetöde, mint a' mint kellett vólna, és így mindnyájoknak tettzések fzerént esett a' Frantziáknak Portugalliából lett kikötozések, meg nem gondolván, hogy ök nem sokára ismét vífza fogják oda menni.

Éfzaki Ámérika.

A' Filadelfiai 10-ik Octoberi közönséges újság levelek a' jelenvaló Spanyol Országgi kornyüállásokról következöképen szöllanak: A' régi és új világban lévő Spanyol Birodalomnak IV. Károly Király által Frantzia Országának való által engedtetésének a' mi szabad Statusainkra nézve is fontos következései lehetnek. Nevezetelsen a' Kubai fzigetet annak gazdagságára, velünk való szomfzedtságra, és a' mi kereskedésünkre nézve behúnyt szemekkel nem nézhetjük. Ezt a' fzigetet 1511-ik éfztendöben egy igen véres verekedés után a' Spanyolok el foglalták, néhány éfztendökkel annakutánna a' régi lakosoknak meg maradt részét az emberi nemzetnek nagy méta-

lye a' himlő elragadta, 1519-ik esztendőben Havana városának fundamentomát, melly most a' Kubai szigetnek leg főbb városa, a' Spanyolok meg vették, melly kevés idő elforgása alatt felette meg gazdagodott 's annak meg erősítésére sok pénz fordított. Midőn a' hét esztendei háborúban 1761-ik esztendőben Anglia ellen hadat indítottak volna a' Spanyolok, 19 linea hajóbol, 18 fregatból és 180 szállító hajóbol álló hajó sereget küldött a' Kubai szigetnek el foglaltatására Anglia, és 22 napig tartott ostromlás után el is vétette annak fő városát Havannát, ahol aranyban, ezüstben, 's egyéb betses portékákban 40 millio font sterlinget találtak és nyertek a' győzedelmesek, e' mellett az oda való kikötőhelyben volt Spanyol hajósereget is el foglalták, de az 1763-ik esztendőben f. zett békeségben ezt a' várost is vissza adták a' Spanyoloknak. Ezen szempillantattól fogva, a' mint Raynal Abbas a' maga hires historicus könyvében meg jegyzette, minden új világi kintsekhez való kültst el vezette Anglia, 's talán soha sem is leszen annak visszafizetésére többé alkalmatósága, olly igen meg van azon város erősítve, mellynek kikötőhelyében 100 hadakozó hajó el fér, 's olly szoros az abban való bemenetel, hogy egy hajónál több abba egyszerre nem mehet, és vas lántzokkal is be lehet zárni. — Ohajtani kell, hogy a' puszító hadakozás erre a' szép coloniára is ki ne terjedjen, melly sokkal szorosabb egyefségben van a' mi szabad Statu-sainkal, mint sem mi azt meg indulás nélkül el szemelhetnénk.

A' Magyar Kurirt tisztelt Olvasóihoz.

A' Magyar Kurirnak Novemb. 14-ik napján költ 30-ik darabjában jelentettük a' két Magyar Hazának, hogy mi az itt, sőt közönsegelesen az egész Austriai Birodalomban uralkodó, nagy drágaság miatt, a' Magyar Kurirnak egész esztendőre való taksáját 12 forintokról 14-re emelni kéntelenítettünk, egész birodalomban lévén az eránt, hogy ezen nemzeti újságoknak kedvellői azt meg sajnállani nem fogják. De az azon időtől fogva hozzák küldött előfizető levelekből úgy tapasztallyuk, hogy sokan azon jelentésünket vagy meg nem olvasván, vagy arra nem is ügyelvén, mint eddig úgy most is fél esztendőre Hat Forintnál többet nem küldöttek. Meg lehet, hogy mások is okozhatták ezen fogyatkozást.

Ahöz képest újabban jelentjük a' Császári Nemes Magyar Hírlapnak, hogy a' majdan felviradó 1809-ik esztendőre fog első napjától fogva a' Magy. Kurirnak fél esztendőre való taksája Hét, egész esztendőre való Tizen négy forint fog lenni, egyfzersmind kérjük azokat, a' kik ezen változásról semmit sem tudván tsak Hat forintokat küldöttek fel a' jövő fél esztendőre, a' hátra lévő Egy Forintot fel küldeni ne terheltefsenek. De kérjük egyfzersmind azon Cs. és K. Posta Hivatalokat is nagy bizodalommal, a' mellyeknél a' Magy. Kurir taksája hibásan tétetik le, hogy az előfizető Urakat annak fel emelt taksájáról tudósítani ne sajnallyak. — A' hét vagy 14 forintnál kevesebbet küldöknek az ide való Császári Udvari leg főbb Posta Hivatal nehezen fog újságokat küldeni.

Vége az 1808-ik Esztendőnek.

D. D. S.